

Boekbespreking

Hazelnoten en kastanjes: van 2 tot 20.000 bomen

Het boek, *Hazelnut and Chestnut handbook. All you need to know to grow hazelnuts from 2 to 20.000 trees*, werd in 2020 geschreven door Jeffrey en Dawn Zarkowski. Zij zijn een Amerikaans koppel met meer dan 28 jaar aan praktische ervaringen in de teelt van hybriden van hazelnoten en tamme kastanje. Ze handhaven een duurzame visie en soms gaan ze een beetje eigenzinnig, maar vooral inspirerend te werk. De notenliefde en creativiteit werkt aanstekelijk voor menig teler.

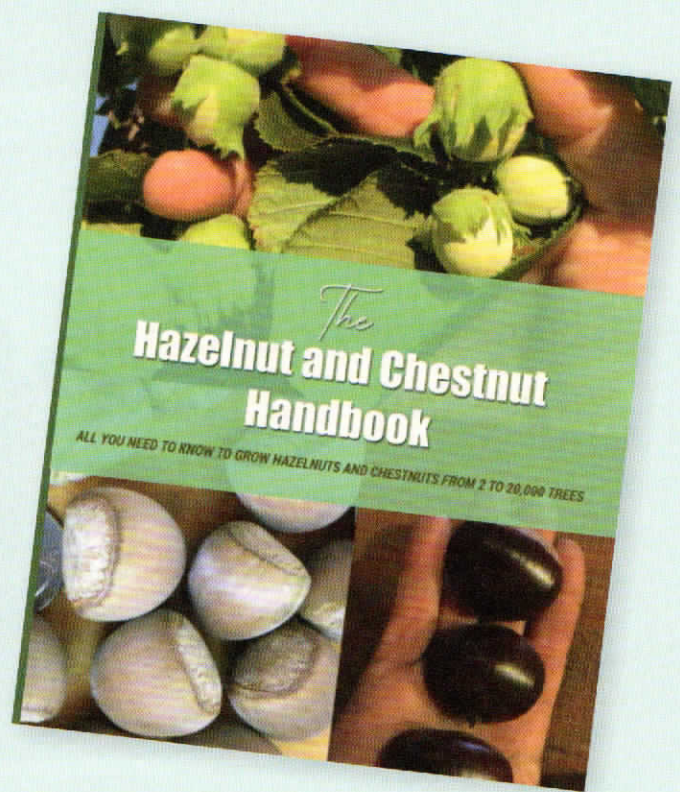
Dit boek over de twee niche-teelten besteedt aandacht aan de hazelaar hybriden en aan de tamme kastanje hybriden. Niettegenstaande dat de hazelnoot één van de oudste fruitgewassen is in de Lage Landen, bleef de teelt hier onbeduidend, maar een mogelijke kentering tekent zich langzaam af. De interesse naar de teelt en de consumptie stijgen. Dat is ook in de USA de trend.

Rassenveredeling

In Noord-Amerika teelde men de inheemse hazelaarsoorten nl. Amerikaanse hazelaar (*Corylus americana*) en snavelvormige hazelaar of beaked hazel (*C. cornuta*) gekenmerkt door de zeer lange huls. Ze verschillen duidelijk van de Europese hazelaar (*Corylus avellana*). Die drie soorten werden gekruist. Die veredeling is daar vrij recent terwijl het in Europa al 1.000 jaar gebeurt.

De kracht van de hybride

De nieuwe hybriden zijn wel een echte verbetering in USA. De struiken blijven meestal kleiner als 3,5 m. Dat lijkt beloftevol voor de verdere mechanisatie. Recent krijgen die USA hazelaar hybriden meer interesse in Nederland. De eerste proefaanplantingen lijken goed mee te vallen. In het boek krijgen alle teeltaspecten ruime aandacht. Enkele onderwerpen zoals de afrasteringen van het perceel en de preventie tegen schade door herten en andere dieren krijgen uitvoerig aandacht.

Teelttips

Ook de rendabiliteit van de teelt, de boomvorm, de kostprijs en een duurzame teelt komen aan bod. Zelfs de Japanse kever (*Popillia japonica*) en de bruingemarmerde schildwants (*Halymorpha halys*) worden aangekaart. Het boek vraagt ook extra aandacht voor de vlotte beworteling van afleggers. Een goede tip: maak geen mooi cilindrische plantgat zoals bij geboorde plantgaten. Een hoekig plantgat belet de ongewenst ronddraaiende wortels. Zeker bij containerplanten zijn er soms problemen. De praktische diepgang is goed, enkel de rasbeschrijvingen zijn te bondig.

Deze hybriden zouden tot 75% olie bevatten. Dat is opmerkelijk want in de EU is het maximum 65%. De hazelnootolie is evenwaardig aan de olijfolie. De auteurs werken biologisch, uitgezonderd de gecomposteerde mest die afkomstig is van de grote melkvee- en de leghennenbedrijven. In de staat New York is het heuvelland niet rendabel voor de grote landbouwbedrijven. Die percelen zijn wel geschikt voor de hazelnotenteeelt.

Een teelt in opmars

De aanlooptijd is soms lang, maar de arbeidsbehoefte in de teelt is zeer laag. Bij ons staat de verwerking, de consumptie, de handel, de bestuiving, de rassenkeuze, de ziekte- en plaagveraring en de teeltkennis nog echt in de kinderschoenen. De beruchte tamme kastanje-ziekte eist ook in Europa slachtoffers. Dat die Aziatische schimmel (*Cryphonectria parasitica*) volgens F. Hebard te genezen is met een grondkompres, is hier onbekend. Niet alle bodems zijn geschikt voor de tamme kastanje en zijn kruisingen. Ze eisen een lage grondwaterstand en een kalkarme bodem. ILVO en NNV (Nederlandse Notenvereniging) toonden recent interesse in de teelt van de tamme kastanje.

"Hazelnut and Chestnut handbook. All you need to know to grow hazelnuts from 2 to 20.000 trees." Jeffrey en Dawn Zarkowski, 2020, eerste druk, Z's Nutty Ridge LLC. 209 p., USA, ISBN 9798614406509 en 9798612478874.